

Gudstjeneste i Skævinge & Lille Lyngby Kirke

den 18. april 2019

Kirkedag: Skærtorsdag/A

Tekst: 2 Mos 12,1-11; 1 Kor 10,15-17; Matt 26,17-30

Salmer:

SK: 456 * 461 * 468 * 464 * 470 * 458,2 * 178

LL: Samme

I vore kirker indleder vi i fastetiden nadveren med ordene: "Kære Kristi venner!" Sådan står der i ritualbogen i det gamle nadverritual, vi benytter. Og derfor siger vi sådan. For man må ikke sådan ændre i den autoriserede ritualbog. Der findes dog steder i ritualerne, hvor vi er nød til at ændre ordene, for at fremme betydningen i vore dage, så der er nogle tilfælde, hvor også jeg uden tøven vil ændre i ritualets sproglige ordlyd. Men, det kan også nogle gange ændre betydningen i indholdet. Og det er selvfølgelig derfor, at enhver præst eller menighed ikke bare sådan efter forgodtbefindende kan ændre som det passer sig den enkelte personligt. Men lige med dette, for øvrigt tror jeg ikke, at dette nadverritual er særlig brugt mere, men lige i dette, er der mange, og det både blandt præster og kirkegængere, der hellere ser, at der f.eks. bliver sagt: "Kære menighed!" Det er heller ikke forkert at sige således.

Desværre er forskellen på *Kristi venner* og *menighed* ofte blevet begrundet i kirkepolitiske grupperinger, og *vennerne* skulle give associationer til de gamle pietistiske kirkeretninger, altså til de missionske sider af vores kirkeliv, fordi det bliver sådan lidt familiært og bringes ned på det personlige plan. Dér, hvor mennesker kan finde på at tale om at elske Jesus, hvilket vi for øvrigt også har en hel del af vore gamle salmedigtere, der gør. Kritikken går på, at det bliver for jævnt, Jesus gøres for lille, til en af os. Og det er en berettiget kritik, hvis meningen

er, at Jesus bliver en af kammeraterne, som vi sådan klapper på skulderen og siger: Nå, hva' så!

Men venne-betegnelsen om forholdet mellem Jesus og mennesker, har nu sin rod i Jesu egen mund. Og jeg synes, at den netop har sin berettigelse her. Og den har endnu mere at sige til os i dag, hvor vennebegrebet godt kan blive lidt udvandet.

For mange år siden var vi til afskedsfest (?) på en af vore drenges efterskole. Her pointerede forstanderen for dem, at nu havde de 24-7 været i et miljø med omkring 100 venner. Men i virkeligheden kan man kun have 2-3 rigtige venner, var hans ord til de unge. Og derfor stod de nu over for en større udfordring, når de nu blev spredt for alle vinde. Sådan sagde han før Facebook-tiden. For nu har alle mange venner. Det har så ikke alle. Selv på Facebook er der nogle, der ikke har mange venner. Men jeg tror, at efterskoleforstanderen har fat i noget rigtigt. Noget, som netop kommer til udtryk i venne-betegnelsen i nadverritualet og i Jesu mund.

En ven er en, med hvem man har et meget godt og personligt kendskab. En man kan betro sig til, og som betror sig til en selv. En ven er en, man deler livet med. En ven er en, man kan græde og le sammen med. En ven er en, der bliver trods skuffelser. En ven er en, der også er der i modgangen. En, man deler livet med på godt og ondt. Det er derfor, der er forskel på venner og bekendte.

Vi er Kristi venner. Vi bliver af Jesus betragtet som nogle at dele livet med. Men vi er også venner i Kristus. Vort venskab begrundes i, at en anden samler os. Vi er ikke sammen her, fordi vi har samme interesser, samme politiske observans, samme uddannelse eller hvad det nu kunne være. Vi er sammen

her og har et fællesskab deri, at vi har en fælles ven, som samler os. En som vil dele livet med os. En som vil os på det personlige plan. En som vil, at vi skal mærke hans kærlighed, som er lige stærk til hver af os. Og han vil, at vi deri skal have et venskab, et livsfællesskab, som er defineret og begrundet i ham selv. Vi har ikke valgt hinandens fællesskab; men vi er blevet valgt i hans fællesskab til at være i venskab. Det er ikke os, der sætter dagsordenen; det er vores fælles ven. Jesus.

For mig at se, så kommer dette personlige forhold langt tydeligere og langt mere personligt til udtryk i *Kristi venner* end i *Kristi menighed*. Sådan virker det i hvert tilfælde for mig.

Videre i ritualet hedder det jo så præcis, hvad vi genkalder os på denne helligdag, at Jesus skænker os sig selv i brøds og vins skikkelse, således som det i beretningen om påskemåltidet fortælles, at han tog brød og vin, velsignede og gav dem det med ordene: Dette er mit legeme, dette er mit blod. Spis og drik, hedder det i ritualet.

Det er så ligetil. Og det er det så alligevel ikke for alle mennesker. Der er især to begrundelser for ikke at kunne deltage i nadveren. Der er flere; men her vil jeg nøjes med at sætte fokus på to af dem. Den ene er, at det er for svært at forstå; den anden er, at mennesker ikke føler sig værdige hertil.

Vedr. det med forståelsen. Det kan jeg kun medgive. Jeg kan godt forstå, hvis brød og vin skal være symboler på Jesu legeme og blod. Men jeg kan ikke forstå, hvordan brød og vin kan være Jesu legeme og blod. Det er det så heller ikke. Og – det er det så. Brød og vin er ikke Jesu legeme og blod. Men dét brød og dén vin, hvorover det siges, at det er Jesu legeme og blod, og rækkes til os som sådan på hans ord og med hans ord

og i hans ord, ja, dét brød og dén vin er hans legeme og blod, udgydt til syndernes forladelse.

Jeg kan ikke forstå *hvordan*; men jeg kan godt forstå *hvorfor*. Fordi sådan siger Jesus, det skal være.

Der er særligt et aspekt af dette, som jeg selv sætter stor pris på. Det, at Jesus giver sig selv for os og til os, sådan som en rigtig ven gør, i fysisk skikkelse og uden om hovedet, det vil sige uden om forståelsen, netop er for at vise os, at livet med ham ikke kun er et intellektuelt liv. At være kristen handler ikke så meget om at forstå, som om at være. Der var en, der sagde til mig forleden om det at være et kristent menneske, at hun jo nok synes, at man skulle kunne troslæren; men hun måtte jo også konstatere, at der var mennesker, der slet ikke kunne troslæren, og som alligevel fandt fred og liv i troen på Jesus. Så, fortsatte hun, der er heldigvis et bredt spektrum at være kristen i. Og det har hun så sandelig ret i, og i særdeleshed i det at *være* kristen. Et liv i tro og i fællesskab med Jesus handler ikke om at forstå og kunne en lære. Det handler først og fremmest om at være og leve og elske og være elsket. Og hvad der kan være svært at forstå ved Jesu ord, det kan vi mærke konkret, når vi tager brød og vin i munden. Som vi mærker dette, som vi tager det ind i os, sådan rører Jesus ved os og gør os til eet med sig. Derfor er brød og vin og Jesu ord derover en påmindelse til os om at ihukomme, at huske og tage til os, at han er syndernes forladelse for os. At spise og drikke og ihukomme er at blive forenet med Jesus. Forenet med Jesus!

Det er faktisk for stort for nogle. Der er mennesker, der mener, de er uværdige til dette. Det mener de ikke i falsk ydmyghed. De mener det af et helt og ærligt hjerte. Og det skal så sandelig tages alvorligt. Men vi skal også forsøge at ændre den opfattelse, hvor vi møder den.

For mig, i den sammenhæng, er det en stor trøst at se på det måltid, hvori Jesus gav brødet og vinen. Det var hans nærmeste venner, der var bænket om bordet. Det var Judas, der forrådte; det var Peter, der fornægtede. De var alle sammen en flok vatnisser, som stak halen mellem benene, da venskabet virkelig skulle stå sin prøve. Og kun en, Johannes, fulgte ham på hans lidelsesvej til korset. Kun en var hos ham i den totale fornedrelse. Men, det var dem, han gav sig selv for og til. Det var dem, disse syndere, han gav sig selv for og til i tilgivelse. Det var disse uværdige, der fik, hvad de behøvede. Fordi de, netop som uværdige, behøvede det.

Lad os forestille os, at en af disciplene havde sagt til Jesus, da han rakte brød og vin rundt: Nej tak. Det har jeg ikke gjort mig fortjent til. Hvad ville Jesus så have sagt: Jeg tror, han ville have gentaget, hvad han tidligere har sagt: De raske har ikke brug for læge, kun de syge! Eller: Hvis ikke du tager dette, så har du ikke fællesskab med mig! Jesus kom og gav sig til dem, der er uværdige. De værdige har ikke brug for Jesus, de kan jo selv, tror de. Det spøjse, og tankevækkende i denne sammenhæng er, at Jesus vil sige til os: Hvis du føler dig uværdig, så er du netop værdig til at modtage mig, for så behøver du jo mig.

Men, hvorfor kan vi føle os uværdige til at modtage Herrens hellige nadver? Det kan vi, når noget trykker os, tynger os. I Jesu mund og i salmerne i dag kaldes det synd. Det, som hæmmer os i frit at modtage hans kærlighedserklæring. I gamle dage, og det skinner lidt igennem i særligt en af salmerne i dag, var nadver tæt forbundet med skriftemålet. Man skulle have ryddet bordet, bekendt sine synder. Og selv om det i nogle sammenhænge er blevet kædet sammen på en sådan måde, at det kan virke som om, at nadveren er belønningen for

bekendelsen fordi den uværdige har gjort sig værdig, så er den rigtige sammenhæng den, at når vi er bundet og tynget, så kan det hæmme modtagelsen. Eller for at sige det lige ud: når synden tynger smager vi død og fortabelse, og så kan det være svært at smage liv og frelse og kærlighed. Derfor kan det være nødvendigt at give synden ord og skikkelse, for at vi kan høre Jesus sige om det: Det tilgiver jeg. Lad mig bære det. Tag i stedet mit legeme og blod, og jeg vil bære dig ind i livet og frelsens herlighed og forløsning.

Jesus giver sig selv til os i den hellige nadver, fordi han ved, at vi behøver ham til syndernes forladelse. Lad ikke vort syn på os selv eller vor manglende forståelse stå i vejen for hans syn på os og hans vilje til at ville gøre os til eet med sig, så vi ”under vandringen her på jorden stadig må komme ham i hu og engang samles med ham i hans rige.”

Lov og tak og evig ære være dig vor Gud, Fader, Søn og Helligånd, du, som var, er og bliver én sand treenig Gud, højlovet fra første begyndelse, nu og i al evighed. Amen.